

Список використаних джерел:

1. ВІСНИК ЛЬВІВ. УН-ТУ, Серія журн. 2013. Вип. 38. С. 127-133.
2. Черкашина-Губаренко М. Українська музика в сучасному медіа просторі: фрагменти і коментарі / М. Черкашина-Губаренко // Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. – К., 2009. – Вип. 10. – С. 79-83.
3. Скорода Ю.В. проектний менеджмент в контексті реалізації регіональних соціальних проектів в Україні: специфіка та перспективи (з досвіду реалізації Фестивалю етнічної культури «Галас-2008» у Рівненській області) / Ю.В. Скорода // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія : Культура і соціальні комунікації. – Острог, 2010. – Вип. 2. – С. 132-138.
4. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/festyvalj>

Потопальська К.І.*магістрант,**Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтва*

**СЮЖЕТНИЙ ЦИРКОВИЙ НОМЕР «ЖАННА Д'АРК»
ЯК ЕКСПЕРИМЕНТ У ЖАНРІ ПОВІТРЯНОЇ ГІМНАСТИКИ
НА ПОЛОТНАХ**

Повітряна гімнастика – це один з найкрасивіших жанрів циркової гімнастики, нині існуючих у просторі циркового мистецтва. Вона включає вправи, що виконуються одним або групою артистів на різних реквізитах (полотнах, ремнях, бамбуці, рамці, трапеціях, петлях, кільцях тощо). Цирк – це не спорт, він має на меті передусім створення приголомшливого видовища. А повітряна гімнастика саме і є одним з найкрасивіших видовищ циркового світу. І гімнастика на полотнах якнайкраще відповідає вимогам до створення дійства, як запам'ятись глядачеві, викликати у нього подив і захват. Для цього ставляться номери, які сприяють виникненню у публіки задоволення та інтересу не тільки до набору трюків, з яких складається будь-який цирковий номер як з основних елементів, але і сюжетні, тематичні номери, що побудовані за певними законами драматургії, мають сюжетну лінію та цікаву концепцію. Одним з таких номерів, що виконується у жанрі повітряної гімнастики на полотнах, є номер «Жанна Д'Арк», режисера-постановника М. В. Баранова, поставлений у майстерні Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва три роки тому (виконавець – К. Потопальська). Номер має сюжетну канву, пов'язану з героїчними днями історії Франції. Ці події з життя французької держави та Орлеанської Діви мають динамічний розвиток, драматизм у своїй основі, що гарно корелюється з драматургією циркового номеру, його зовнішньою естетикою.

Режисером при активній участі артистки було обрано відповідний музичний супровід – Mind Heist (Zack Hemsey), який гарно гармонує з задумом та динамікою. Певний настрій глядача для перегляду номеру, емоціональне забарвлення створюється і завдяки тому, що композицією номеру передбачено

на початку прослуховування відомої «молитви Жанни Д'Арк» у виконанні І. Чурикової (фрагмент із художнього фільму «Начало», 1970 р., реж. Г. Панфілов). Ця фонограма вводить глядача у стан очікування розвитку подій, поклавши початок розвитку драматичної ситуації, створюваної артисткою за допомогою комплексу складних трюків з полотнами у повітрі, а також засобами гриму та костюму.

Репетиції проходили в малому манежі Національного Цирку України. Репетиції передбачали важку щоденну працю для відшліфовування всіх трюків, накладання їх на музичний супровід, що завершувалося відпрацюванням номеру в цілому. Особливий акцент ставився на акторську майстерність, оскільки номер має сюжетну канву і будується не лише на технічних можливостях артиста – виконувати трюки в повітрі за допомогою певного реквізиту. Саме це відрізняє спортивні вправи від власне мистецького твору – володіння артиста засобами образотворення, емоційною палітрою. Образ Орлеанської Діви дуже не просто втілити на манежі, тим більше – в повітрі, арсенал методів роботи циркового артиста – зовсім не традиційний комплекс засобів художньої виразності для такої задачі. Для артистки-виконавиці ролі Жанни дуже важливо не копіювати вже існуючий образ, а створити індивідуальний його варіант, власну Жанну, не схожу на інших, віднайти в собі риси бунтарки та запам'ятати їх, передавши доступним на манежі інструментарієм. Завдання дуже складне – передати відомий образ нестандартними засобами, не на екрані, не на полотні пензлем, навіть не засобами музичного твору, а на манежі, більше того – під куполом, у повітрі. Як ніхто артистка, творчість якої пов'язана з ризиком для життя, і яка виходить на манеж заради кількох красивих хвилин, щоб загорілися очі публіки, може вжитися в образ дівчини, чие життя було віддано країні, людям, чий ризик та боротьба були сповнені стрімкої, різкої краси, але не позбавлені секунд звичайного людського страху, який відразу зникає перед необхідністю перемагати будь-якою ціною, навіть ціною життя. Ці образи – прототипу та артистки – об'єднує передусім тяжіння до ризику, його краса, розуміння жертвності заради великої мети.

Неабияка допомога при створенні образу надається костюмом. Він включає в себе плащ та комбінезон з біфлексу, який імітує військові лаштунки, що візуально мілітаризує образ, надаючи присмак духу епохи. Комбінезон, як і плащ, має червоно-чорну кольорову гамму, що колористично також підсилює драматизм, закладений як музичним супроводом, так і загальною режисурою номеру.

Звісно, значну роль в образі творенні відіграє і сценічний макіяж. Загальна гама макіяжу темна, з чорним кольором в основі, який контрастує з насиченою червоною плямою губ. Червоний колір домінує і в зачісці, що підкреслює контрастність образу.

Контрастність, драматизм, трагічність мабуть, серед основних рис, які мають бути відтворені в номері. Звісно, крім загальної драматургії номеру, крім музичного супроводу, сценічного костюму та гриму основну роль у створенні загального образу відіграють трюки, на яких будується концепція номеру. Довжина полотен у даному разі складає 8 метрів. Кожен трюк є обривом: треба

піднятися до самого верху полотен, зробити намотку і обрив донизу, але полотна замотані на тілі таким чином, щоб у крайній нижній точці на полотнах можна було за фіксуватися. Артистка має піднятися догори на полотнах, роблячи обрив, упасти донизу, потім знову піднятися догори, зробити обрив і зрватися що є сили донизу, і так впродовж усього номеру – виконується 5 обривів [3]. Так засобами гімнастики на полотнах метафорично розпродається коротка, але яскрава історія Жанни – зі стрімкими злетами та падіннями, контрастом героїзму та звичайної людської слабкості, хвилин страху.

Прем'єра номеру відбулася в Національному Цирку України у червні 2015 р. Згодом номер пройшов апробацію на XIV Міжнародному турнірі зі спортивної гімнастики «Ukraine Nation Cup 2016». Мабуть, образ Жанни Д'Арк, втілений на арені цирку завдяки тандему режисера та повітряного гімнаста, – найнезвичніший зі всіх і чесніший за будь-який інший, бо артист цирку – представник тієї галузі, де фальш може коштувати життя.

Список використаних джерел:

1. Андросов М. Вольные упражнения / М. Андросов. – М.: АКФ Политоп, 2011.
2. Гимнастика. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://istoriya-cirka.ru/books/item/f00/s00/z0000009/st009.shtml>
3. «Жанна Д'Арк». – Электронный ресурс. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=JLi5C8yHENS&t=1s>
4. Растороцкий В. Гимнастика достойна гимнов / В. Растороцкий. – М.: Молодая гвардия, 1987.

Шершова Т.В.

аспірант,

Науковий керівник: Дячук В.П.

кандидат культурології, доцент,

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

МНЕМОТИЧНА КУЛЬТУРА НАРОДНОЇ ПІСНІ

Інтенсивне дослідження проблематики пам'яті спостерігається протягом всієї історії філософської думки. Звернення до даного феномену відмічаємо у працях Арістотеля, Т. Гоббса, І. Канта, Д. Локка, Ф. Ніцше, Платона, М. Хайдеггера та ін. Варто зазначити той факт, що прояви пам'яті завжди тісно перепліталися із розвитком культури. Звідси і сформувалося уявлення про культурну пам'ять.

Над питанням колективної пам'яті працювали такі дослідники, як Я. Ассман, А. Варбург, П. Закліканський, Е. Еплбаум, К. Молдобоева, М. Назарова, Н. Наймарка, Т. Снайдер, Н. Терещенко та інші, при цьому вважається, що за допомогою культурної пам'яті реконструюється минуле будь-якого суспільства, що призводить до стабілізації його ідентичності.